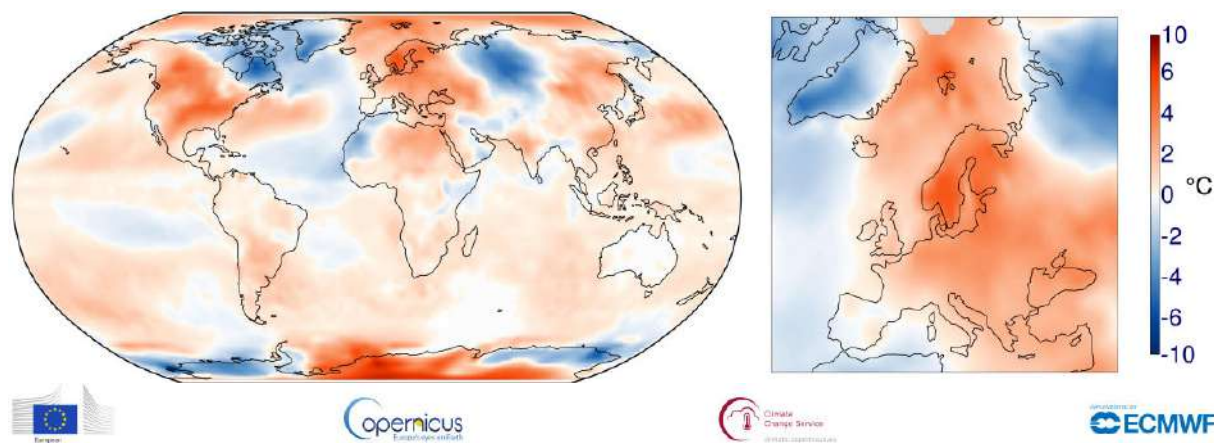

PODNEBNE RAZMERE V EVROPI IN SVETU V MAJU 2018

Climate in the World and Europe in May 2018

Tanja Cegnar

Na kratko povzemamo podatke o podnebnih razmerah v maju 2018 v svetu in Evropi, kot jih je objavil Evropski center za srednjeročno napoved vremena v okviru projekta Copernicus – storitve na temo podnebnih sprememb.

Slika 1. Odklon temperature maja 2018 od majskega povprečja obdobja 1981–2010, vir: ECMWF, ERA-Interim
Figure 1. Surface air temperature anomaly for May 2018 relative to the May average for the period 1981–2010.
Source: ERA-Interim. (Credit: ECMWF, Copernicus Climate Change Service)

Maj 2018 je bil toplejši od povprečja obdobja 1981–2010 nad pretežnim delom Evrope. Še posebej opazen je bil presežek povprečne mesečne temperature na severu celine, predvsem na Norveškem in Švedskem in Finskem. S 16,1 °C je bila povprečna majska temperatura v Oslu rekordno visoka in 5,3 °C nad povprečjem obdobja 1961–1990. V Göteborgu so 30. maja izmerili rekordnih 31,1 °C, kar je na Švedskem tudi najvišja temperatura izmerjena v maju v več kot sto letih.

Le na Iberskem polotoku, na Korziki in Sardiniji ter vzhodnem delu evropske Rusije je bila povprečna majska temperatura okoli ali malo pod dolgoletnim povprečjem.

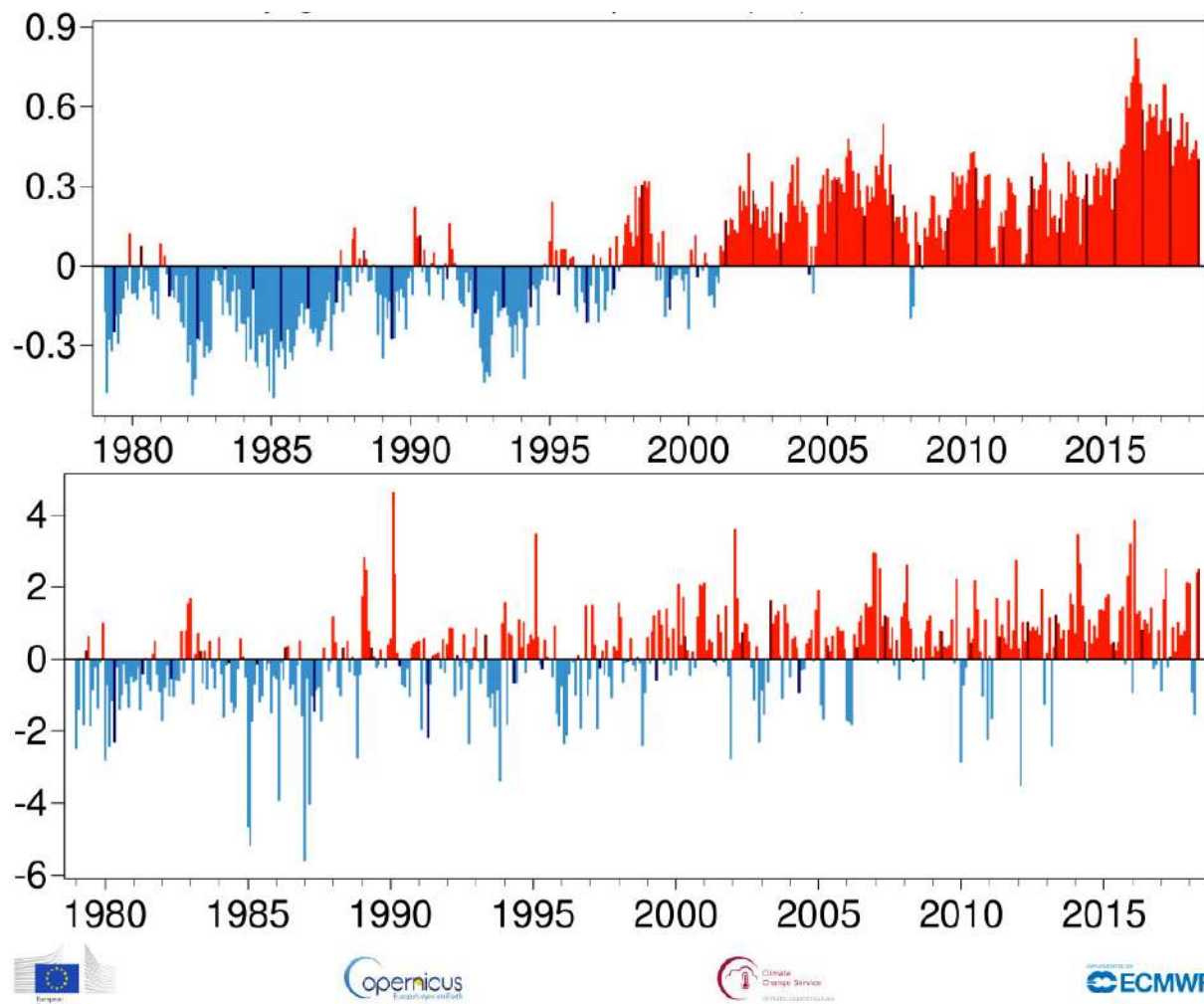
Povprečna majska temperatura je presegla dolgoletno povprečje 1981–2010 tudi v večjem delu zahodne Kanade in ZDA ter delih Antarktike. Večina Arktičnega oceana je bila tudi toplejša od dolgoletnega povprečja za maj. Neobičajno toplo je bilo v severovzhodni Afriki, delih južne in vzhodne Azije ter na jugu Južne Amerike.

Precej hladnejši kot običajno je bil maj nad severno vzhodno Kanado, v Grenlandiji, zahodni Rusiji, severozahodni Afriki in delih Antarktike.

Maj 2018 je bil na svetovni ravni opazno toplejši od dolgoletnega povprečja, vendar ne tako izrazito kot maja 2016 in 2017. Maj 2018 je bil:

- 0,4 °C toplejši od povprečne majske temperature v obdobju 1981–2010;
- tretji najtoplejši maj v prikazanem nizu podatkov, vendar le za spoznanje toplejši od maja 2010;
- 0,2 °C hladnejši od doslej najtoplejšega maja 2016.

Najtoplejši in drugi najtoplejši meseci so bili v obdobju od oktobra 2015 do decembra 2017.

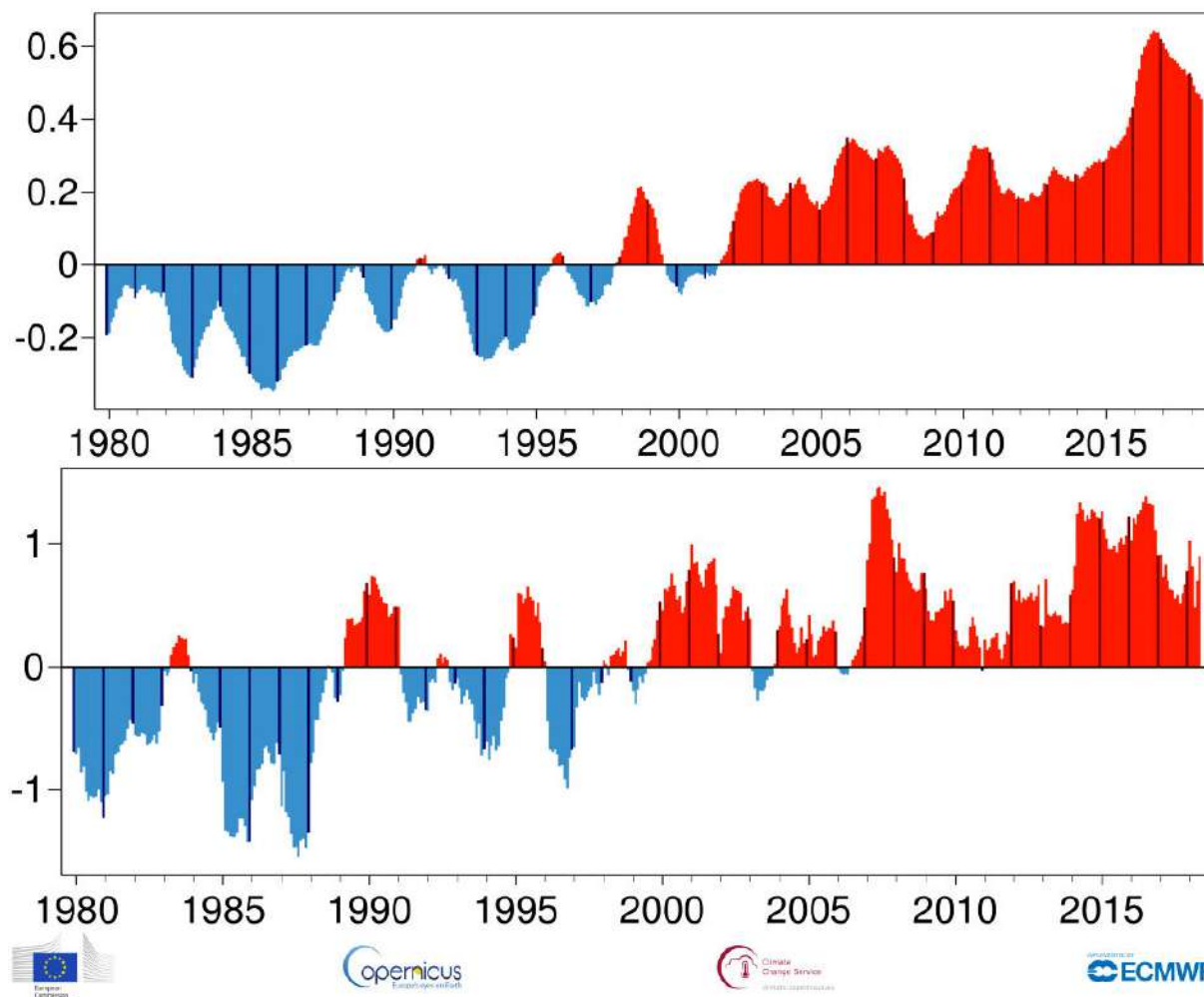

Slika 2. Odklon svetovne (zgoraj) in evropske (spodaj) povprečne mesečne temperature od povprečja obdobja 1981–2010, majski odkloni so obarvani temneje, vir: ECMWF, ERA-Interim
 Figure 2. Monthly global-mean (top) and European-mean (bottom) surface air temperature anomalies relative to 1981–2010, from January 1979 to May 2018. The darker coloured bars denote the May values. Source: ERA-Interim. (Credit: ECMWF, Copernicus Climate Change Service)

Drseče dvanajstmesečno povprečje zgladi krajše odklone. Na svetovni ravni je bilo obdobje od junija 2017 do maja 2018 toplejše od povprečja obdobja 1981–2010 za 0,46 °C. Najtoplejše dvanajstmesečno obdobje je bilo od oktobra 2015 do septembra 2016, odklon je bil 0,64 °C. 2016 je bilo najtoplejše koledarsko leto z odklonom 0,62 °C, drugo najtoplejše je bilo leto 2017 z odklonom 0,53 °C.

Razlika v povprečni svetovni temperaturi, ki jo računajo različni svetovni centri, je precejšnja, posebej je to očitno v zadnjih dveh letih. Deloma je to posledica obravnave arktičnega območja in morja okoli Antarktike. Razlike so opazne tudi v ocenah temperature površine oceanov. Izstopajo tudi razlike v izračunanih povprečjih za leti 2005 in 2006.

Kljub omenjenim razlikam pa so ocene vseh centrov enotne glede rekordno toplega leta 2016, stopnji ogrevanja v obdobju od poznih sedemdesetih let dalje in o trajno nadpovprečno toplih letih od leta 2001 dalje.

Slika 3. Drseče dvanajstmesečno povprečje odklona svetovne (zgoraj) in evropske (spodaj) temperature v primerjavi s povprečjem obdobja 1981–2010. Temneje so obarvana povprečja za koledarsko leto, vir: ECMWF, ERA-Interim

Figure 3. Running twelve-month averages of global and European mean surface air temperature anomalies relative to 1981–2010, based on monthly values from January 1979 to May 2018. The darker coloured bars are the averages for each of the calendar years from 1979 to 2018. Source: ERA-Interim. (Credit: ECMWF, Copernicus Climate Change Service)

Morski led

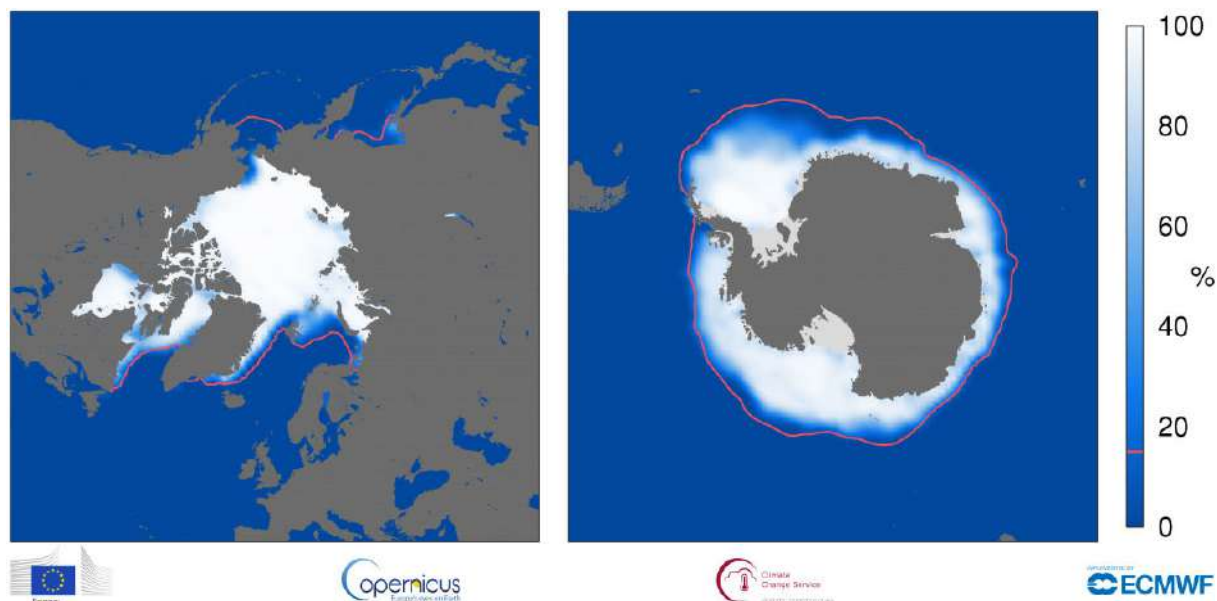
V splošnem je bila razsežnost morskega ledu maja 2018 manjša kot v majskem povprečju obdobja 1981–2010.

Arktični morski led ni segal tako daleč proti jugu, kot je maja običajno, posebej v Beringovem morju je bil ledeni pokrov skromnejši kot običajno. Manj morskega ledu je bilo tudi v pasu od Grenlandije do Nove zemlje, deloma je bila to posledica hitrega krčenja ledenega pokrova morja na območju arhipelaga Svalbard.

Nadpovprečen je bil ledeni pokrov morja na vzhodu Hudsonovega zaliva in Davisove ožine.

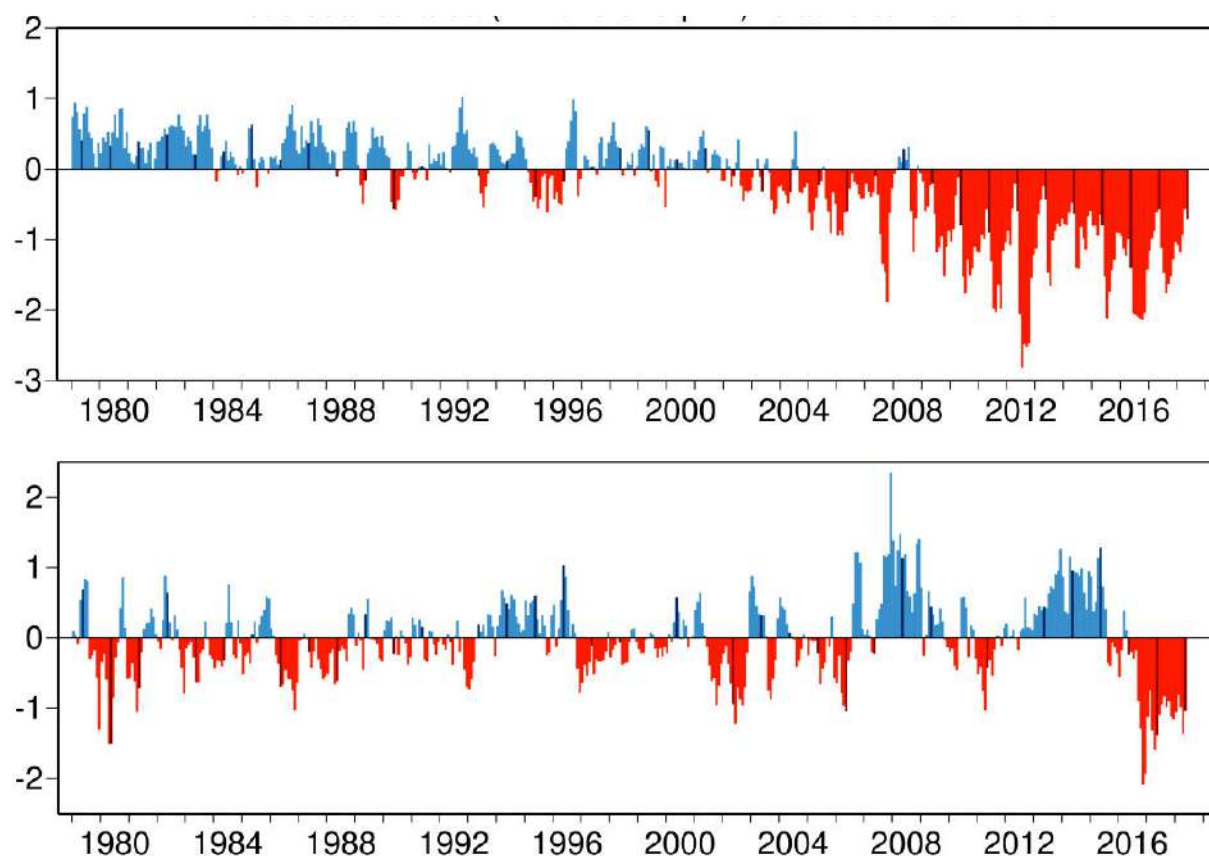
Antarktični morski ledeni pokrov je bil precej skromnejši kot običajno. Ni segal tako daleč proti severu kot običajno. Še posebej je bilo to očitno na vzhodu Weddellovega morja in Rossovem morju.

Bili so trije pasovi nadpovprečnega morskega pokrova. Prvi je segal od Bellingshausenovega morja do Amundsovega morja, dva pa sta bila nad indijskim oceanom.

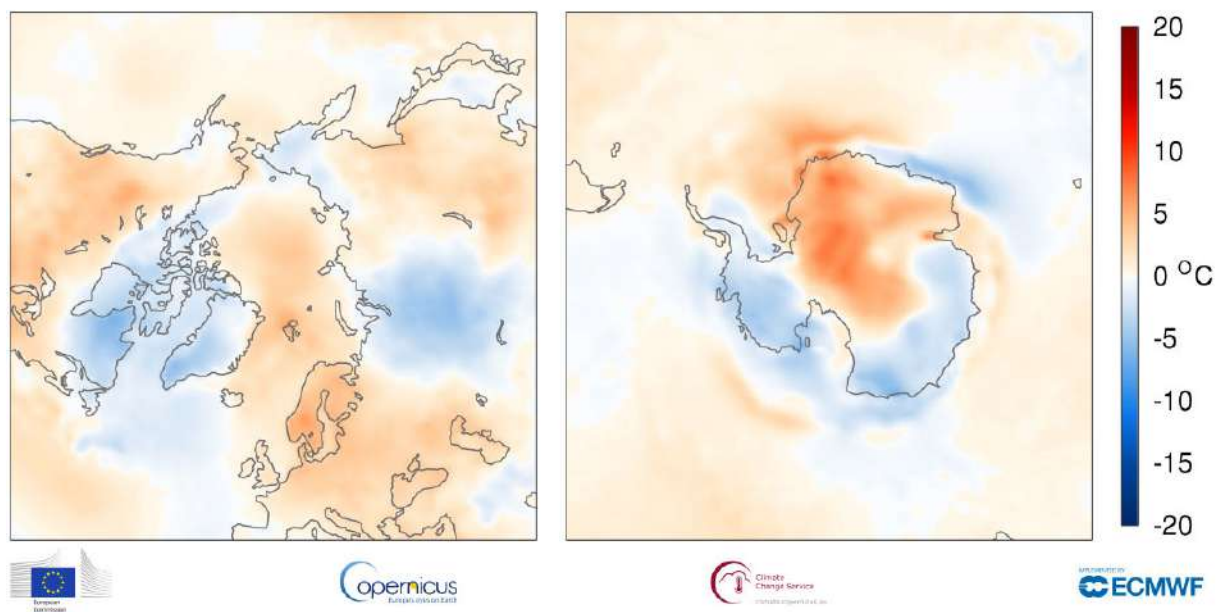
Slika 4. Ledeni morski pokrov maja 2018. Roza črta označuje rob povprečne majske površine ledu v obdobju 1981–2010 (vir: ERA-Interim, Copernicus, ECMWF).

Figure 4. Sea-ice cover for May 2018. The pink line denotes the climatological ice edge for May for the period 1981–2010. Source: ERA-Interim (Credit: ECMWF Copernicus Climate Change Service)

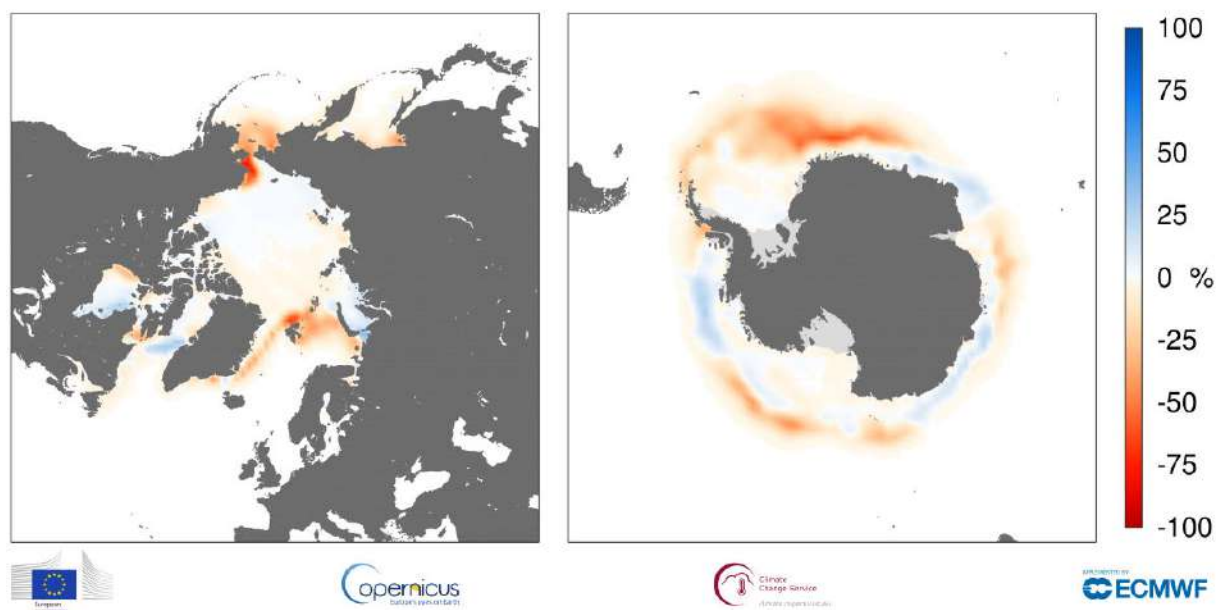
Slika 5. Odklon z morskim ledom pokritega Arktičnega (zgoraj) in Antarktičnega (spodaj) območja v obdobju od januarja 1979 do maja 2018 v primerjavi s povprečjem za ustrezne mesece v obdobju 1981–2010 v milijonih km². Temnejši stolpci označujejo majske odklone (vir: ERA-Interim, Copernicus, ECMWF).

Figure 5. Area of the Arctic (upper) and Antarctic (lower) covered by sea-ice, for the period January 1979 to May 2018, shown as monthly anomalies relative to 1981–2010. The darker coloured bars denote the May values. Source: ERA-Interim. (Credit: ECMWF Copernicus Climate Change Service)

Slika 6. Odklon temperature v maju 2018 od majskega povprečja obdobja 1981–2010 (vir: ERA-Interim, Copernicus, ECMWF).

Figure 6. Surface air temperature anomaly for May 2018 relative to the May average for the period 1981–2010. Source: ERA-Interim. (Credit: ECMWF Copernicus Climate Change Service)

Slika 7. Odklon ledenega morskega pokrova v maja 2018 od majskega povprečja obdobja 1981–2010 (vir: ERA-Interim, Copernicus, ECMWF).

Figure 7. Sea-ice cover anomaly for May 2018 relative to the May average for the period 1981–2010. Source: ERA-Interim (Credit: ECMWF Copernicus Climate Change Service)